

't Is not the economy, stupid'

Gerrit Voerman: tussenbalans verkiezingscampagne

't Is not the economy, stupid.' Als Gerrit Voerman, partijkenner bij uitstek, een maand voor de Tweede Kamerverkiezingen iets opvalt, is het dat het economisch herstel in de verkiezingscampagne zo'n geringe rol speelt.

'President Clinton liet begin jaren '90 zien dat de staat van economie er bij verkiezingen toe doet. Maar dat lijkt in Nederland in 2017 niet te werken', analyseert Voerman, directeur van het *Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP)* van de Rijksuniversiteit Groningen.

'We hebben de grootste economische crisis sinds de jaren '30, overwonnen. Maar de regeringspartijen VVD en PvdA profiteren er niet van. En dat het de oppositie hindert, kun je evenmin zeggen.'

[Lees verder >](#)

Uit de oude doos

Plaat van de maand

Heel voorzichtig begon het. Het succes van de televisiedebatten tussen de Amerikaanse presidentskandidaten - Nixon tegen Kennedy (1960) - sloeg een paar jaar later over naar Nederland. Aanvankelijk ging dat nogal housterig. In de aanloop naar de provinciale verkiezingen van 1966 vormden de lijsttrekkers Nederhorst (PvdA), Schmelzer (KVP), Toxopeus (VVD), Beernink (CHU) en Roolvink (ARP) een keuvelend klasje.

[Impressie van het eerste tv-debat van 1967 >](#)

Gegijzeld door achterhaalde beeldvorming

Column

Partners

Agenda

1 maart 2017, Den Haag
[Kabinetsformaties - Een kijkje in de keuken](#)
Democratie in debat

7 maart 2017, Den Haag
[Wat gebeurt er met jouw stem?](#)
Politiek café

8 maart 2017, Maastricht
[Kiesrecht, representatie en formatie](#)
Actualiteitenavond

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

[Bekijk grote versie >](#)

“

Nederlanders zullen heel lang naar de stembus gaan, ook als ze die [zogenaamde] kloof wel zouden voelen. [...] Ze voelen een instinctief gevaar voor de democratie [...] als ze niet gaan.

Hans van Mierlo, voormalig fractievoorzitter van D66 in de Tweede Kamer, tijdens een debat over staatkundige vernieuwing op 9 december 1993

Wytze van der Woude, docent staatsrecht Universiteit Utrecht

Wat fijn dat het RTL-debat uiteindelijk het 'Rode Hoed'-debat heette. Als een omroep ooit verder achter de feiten heeft aangelopen dan is het bij de oorspronkelijke benaming van dit debat: premiersdebat. Wij kiezen onze premier niet. De hardnekkigheid waarmee de suggestie wordt gewekt dat een soort een-op-eenrelatie bestaat, is desastreus voor het functioneren van onze politiek.

[Lees de column >](#)

Europa Unie & lidstaten

- > [Brexit \(1\) - Notification of Withdrawal](#)
- > [Brexit \(2\) - Ierland & Noord-Ierland](#)
- > [Frankrijk - Présidentielles 2017](#)

Op weg naar verkiezingen 2017 (1)

- > [Nieuw zonder stip \(5\): Overigen](#)
- > [Verkiezingsagenda](#)
- > [Verkiezingslijsten](#)

Op weg naar verkiezingen 2017 (2)

- > [Verkiezingsprogramma's](#)
- > [...over de rechtstaat: te vanzelfsprekend](#)
- > [...over internationale verhoudingen: kruierend ijs](#)

Seven Year's Itch

Hoe doet premier Rutte het na zeven jaar, vergeleken met voorgangers Kok en Balkenende - ook na zeven jaar? Onderzoek uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Regerenderwijs

'Is Rutte II een goed kabinet geweest? Best wel, voor een jaar of tien jaar geleden.' Eindbalans uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

En dan de formatie

Uw mening

De laatste week voor de verkiezingen moeten geen opiniepeilingen meer worden gepubliceerd.

De staat van een parlementariër

Emre Ünver

Het kortstzittende, al weer vertrokken lid van de Tweede Kamer.

[Lees verder >](#)

Opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen (in percentages)

- 2012: 74,6
- 2010: 75,3
- 2006: 80,4
- 2003: 79,9
- 2002: 78,9
- 1998: 73,3
- 1994: 78,7
- 1989: 80,3
- 1986: 85,8
- 1982: 81,0
- 1981: 87,0
- 1977: 88,0
- 1972: 83,5
- 1971: 79,1

Aangenomen initiatiefwetsvoorstellen (excl. nouvelles) onder kabinet Rutte II

- VVD: 3
- PvdA/CU: 1
- CDA: 1
- CDA/PvdA: 1
- SGP: 1
- CU: 1
- CU/SGP/PvdA/CDA: 1
- SP/VVD: 1

Gaat Nederland na 15 maart soepel op weg naar een middenkabinet? Vooruitblik naar de kabinetsformatie vanuit 'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

Onze belastingcentjes

'Doe. Toch. Normaal.' En begin bij de Belastingdienst. Een advies uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Ach ja, de Grondwet

Niet vergeten: het gaat op 15 maart ook over grondwetswijzigingen. Heeft zo'n tweede lezing wel zin? Beschouwing uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Weer 'Oekraïne'

Hoe bindend zijn de aanvullende afspraken over 'Oekraïne'? Is Oekraïne er zelf wel aan gebonden? En de afzonderlijke lidstaten? Analyse uit 'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

Voorkeurstemmen, voorkeurszetels en voorkeursacties - een overzicht van PDC.

[Lees verder >](#)

Ongevraagd Advies aan de Staatscommissie - een essay over het parlementaire stelsel vanuit het MI.

[Lees verder >](#)

Zetelroof, wraak op fractiediscipline? - een recensie vanuit PDC.

[Lees verder >](#)

Honderd jaar nieuwe kiezers - een serie onder auspiciën van het CPG.

[Lees verder >](#)

- SP/PvdA/GL/CU/PvdD: 1
- D66: 1
- D66/CDA: 1
- D66/VVD/PvdA/SP: 1
- D66/SP: 1
- PvdA/GL/D66: 1
- GL/CDA: 1
- GL/PvdA/D66: 1

'First Ladies'

- [Jeanine Hennis](#) (VVD)
- [Khadija Arib](#) (PvdA)
- [Fleur Agema](#) (PVV)
- [Renske Leijten](#) (SP)
- [Mona Keijzer](#) (CDA)
- [Stientje van Veldhoven](#) (D66)
- [Carola Schouten](#) (CU)
- [Kathalijne Buitenweg](#) (GL)
- [Leonie Sazias](#) (50PLUS)

Subsidiegevers

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[Lees verder >](#)

[Eerder verschenen nummers >](#)

[Contact met de redactie >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)